

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ (КРАЄЗНАВЧО-ТУРИСТИЧНА РОБОТА)**

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 032 Історія та археологія

галузь знань 03 Гуманітарні науки

Кваліфікація освітня: бакалавр історії та археології

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ УНІВЕРСИТЕТУ

Голова вченої ради проф. Олександр БЕЗЛЮДНИЙ
(протокол № 18 від 16 04 2022 р.)

Освітня програма вводиться в дію з «01» вересня 2022 р.

Ректор проф. Олександр БЕЗЛЮДНИЙ
(наказ № 18/19 від 14 05 2022 р.)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
Освітньо-професійної програми

Історія та археологія (Краєзнавчо-туристична робота)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	03 Гуманітарні науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	032 Історія та археологія
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	перший
СТУПІНЬ	бакалавр
ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ	бакалавр історії та археології

Освітньо-професійну програму схвалено на засіданні кафедри історії України УДПУ імені Павла Тичини (протокол № 8 від 14 березня 2022 р.)

Завідувач кафедри Тетяна КУЗНЕЦЬ

Освітньо-професійну програму схвалено вченою радою історичного факультету УДПУ імені Павла Тичини (протокол № 10 від 31 березня 2022 р.)

Голова вченої ради факультету Зінаїда СВЯЩЕНКО

Освітньо-професійну програму погоджено навчально-методичним відділом УДПУ імені Павла Тичини

Начальник відділу Ірина ДЕНИСЮК

Освітньо-професійну програму погоджено навчально-методичною радою УДПУ імені Павла Тичини

Голова ради Валентина РОЗГОН

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма розроблена проектною групою кафедри історії України Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини на основі Стандарту вищої освіти. Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти. Галузь знань: 03 Гуманітарні науки, спеціальності 032 «Історія та археологія», затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти та науки України від 29.04.2020 р. № 575.

Керівник проектної групи (гарант освітньої програми):

Дудник Олена Володимирівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Члени проектної групи:

Кузнець Тетяна Володимирівна, доктор історичних наук, професор кафедри історії України Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Опацький Ігор Юрійович, кандидат історичних наук, старший викладач кафедри історії України Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Гекалюк Л.Ю., зав. сектором туризму відділу економічного розвитку, транспорту та інвестицій Уманської міської ради, Черкаської обл.
2. Мельниченко В. М., голова Черкаської обласної організації Національної спілки краєзнавців України.
3. Давидяк Владислав Миронович, директор Державного історико-архітектурного заповідника «Стара Умань».

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів додаються.

I. Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності 032 Історія та археологія

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, кафедра історії України
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти. Освітня кваліфікація: бакалавр історії та археології
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Історія та археологія (Краєзнавчо-туристична робота)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра одиничний, 240 кредитів ЕКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Серія НД № 2489131 Відповідно до рішення Акредитаційної комісії від 16 червня 2016 р. протокол № 121 (наказ МОН України від 21.06.2016 р. № 79-А) В галузі знань 03 Гуманітарні науки 032Історія та археологія визнано акредитованим за рівнем бакалавр (на підставі наказу МОН України від 19.12.2016 р. № 1565). Термін дії сертифіката до 1 липня 2026 р.
Цикл/рівень	НРК – 6 рівень FQ – ENEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До 1.07 2026 р.
Інтернет – адреса постійного розміщення опису освітньої програми	Освітня програма підготовки здобувачів вищої освіти опубліковується на сайті Університету https://udpu.edu.ua/navchannia/osvitni-prohramy в рубриці «Навчання. Освітні програми»
2. Мета освітньо-професійної програми	
Освітня програма спрямована на забезпечення теоретичної та практичної підготовки висококваліфікованих кадрів, які б володіли глибокими фундаментальними знаннями для виконання професійних завдань у галузі історії та археології, краєзнавчо-туристичної роботи; надати освіту в галузі краєзнавства, історико-культурного туризму з широким доступом до працевлаштування в царині краєзнавства, туристичного бізнесу та екскурсійних послуг; забезпечити умови формування і розвитку програмних компетентностей, які необхідні для здійснення організаційної роботи в галузі краєзнавства, екскурсійної справи та історико-культурного туризму. Підготувати фахівця для подальшого навчання для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти.	
3. Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	03 Гуманітарні науки Спеціальність: 032 історія та археологія Спеціалізація: краєзнавчо-туристична робота <i>Об'єкт вивчення та професійної діяльності:</i> минуле людства, України та інших країн в усіх його проявах, історико-краєзнавчі та краєзнавчо-туристичні об'єкти України та світу.

	<p><i>Цілі навчання:</i> підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, у сфері історії та археології, краєзнавчо-туристичної роботи.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> становить система наукових теорій, концепцій, принципів, категорій, методів і понять, які використовуються в процесі вивчення минулого різних суспільств та їх сегментів, явищ, персоналій, сукупності матеріальних, побутових, духовних, соціальних аспектів в конкретному просторовому та часовому періоді.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> загальнонаукові та спеціальні історичні методи аналізу подій, структур, процесів, культур та персоналій, методи і методики дослідження історичних джерел та археологічних культур, інформаційно-комунікаційні технології.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> програмне забезпечення, мультимедійні засоби; системи електронних бібліотек та архівів; автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи; системи опрацювання текстової та графічної інформації.</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-професійна програма для освітнього ступеня «бакалавр» ґрунтується на загальновідомих наукових результатах із врахуванням сучасного стану історичної науки з прикладною орієнтацією на підготовку фахівців з історії для краєзнавчо-туристичної роботи. Освітньо-професійна програма орієнтована на формування у студентів компетентностей необхідних для професійної діяльності у напрямі організації регіональних та краєзнавчих досліджень, набуття вмінь та навичок необхідних для роботи у сфері туризму, збереження та використання історико-культурних пам'яток.</p>
<p>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</p>	<p><i>Основний фокус</i> зроблений на засвоєння теоретичних знань з історії та археології, формування у студентів професійних умінь і практичних навичок для організації краєзнавчо-туристичної роботи, розвиток загальних і фахових компетентностей у сфері краєзнавства та туризму, необхідних для працевлаштування на краєзнавчо-туристичних підприємствах в Україні та за кордоном, на профільних посадах в органах державної влади, місцевого самоврядування, відкриття і ведення власної справи в сфері краєзнавства та туризму або можливості продовження освіти на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Пропозиція практико-орієнтованого навчання з можливістю систематичного стажування та отримання практичного досвіду у сфері туризму, а також використання знань і досвіду практиків та професіоналів туристичного бізнесу.</p> <p><i>Ключові слова:</i> історія та археологія; гуманітарні науки; вітчизняна та світова історія; краєзнавчо-туристична робота; історіографія; історичні джерела; історико-культурна спадщина; туристичні пам'ятки; історичне пізнання; основи туризму, види туризму.</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Програма містить теоретичну і практичну складові, базується на сучасних підходах у вивченні історичного процесу. Здобувач вищої освіти має можливість отримати знання не лише з історії та археології, а й з основ пам'яткознавства, музеєзнавства та архівознавства, етнографії історичного краєзнавства, історичного туризму, історії туризму, організації туризму та екскурсійної діяльності, прослухавши блок вибіркового дисциплін освітньої програми Історія та археологія (Краєзнавчо-туристична робота). Дозволяє здійснювати експертну та практичну діяльність у проблемних царинах історичного краєзнавства, історичного туризму</p>

	та краєзнавчо-туристичної роботи, збереженні історико-культурних пам'яток.
4. Придатність випусників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Бакалавр історії та археології</p> <p>Бакалавр історії та археології може займати посаду працівника музейного закладу, архівної установи; в органах державної адміністрації та громадських організацій; туристичних організаціях, брати участь у розробці науково-дослідних проблем, працювати на посадах референта, лаборанта в науково-дослідницьких інститутах.</p> <p><i>Посади за ДК 003:2010:</i></p> <p>2443.2 – історик, історик (економіка), історик (політика), історик (суспільні відносини), консультант з питань історії;</p> <p>2431.2 – архівіст, експерт з комплектування музейного та виставочного фонду, зберігач експонатів, зберігач фондів;</p> <p>3414 – консультант з подорожей та організатор подорожей, екскурсвод.</p>
Подальше навчання	<p>Випускники бакалаврської програми мають можливість продовжити навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти у галузі історії та археології, а також за міждисциплінарними програмами.</p> <p>Крім того, здобувачі вищої освіти можуть продовжити своє навчання за програмою другого циклу за галуззю знань, що узгоджуються з отриманим дипломом бакалавра у навчальних закладах зарубіжних країн у відповідності до угод про співпрацю та обмін студентами.</p>
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Ґрунтуються на принципах студентоцентризму, діяльнісного, компетентнісного, контекстного, проблемно-орієнтованого підходів; реалізуються через навчання на основі досліджень, посилення практичної та творчої складової навчання у формі комбінації лекцій, практичних і лабораторних занять, самостійної навчальної та дослідницької роботи з використанням елементів дистанційного навчання, розв'язування прикладних задач, виконання проектів, навчальних та виробничих практик, курсових робіт.</p>
Оцінювання	<p>Рейтингова система оцінювання регулюється «Положенням про контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини» та передбачає виконання поточного, модульного й підсумкового оцінювання. Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських та лабораторних занять. Модульний контроль дозволяє визначити загальний рейтинг навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, критеріями якого є систематичність та активність на практичних заняттях; виконання самостійних та індивідуальних завдань. Підсумковий контроль передбачає семестровий контроль (у формі екзамену чи заліку з навчальної дисципліни) та атестацію здобувачів. Оцінювання навчальних досягнень здійснюється в балах з наступним переведенням в оцінку за традиційною національною шкалою та шкалою ECTS. Випускна атестація здійснюється у формі публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи або атестаційного іспиту з історії та археології та випускного іспиту з дисциплін краєзнавчо-туристичного циклу.</p>
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі історії та археології у процесі професійної діяльності історика та організатора краєзнавчо-туристичної роботи,</p>

	застосовувати сучасні досягнення історичної науки, теорії та методології історії.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.</p> <p>ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 9. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 10. Здатність працювати в команді.</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>ФК1. Знання та розуміння змісту й методології фундаментальних і спеціальних історичних дисциплін.</p> <p>ФК 2. Знання категоріально-понятійного апарату та хронології історичної науки.</p> <p>ФК 3. Знання сучасних досліджень в галузі історії та історичного туризмознавства.</p> <p>ФК 6. Здатність ефективно й грамотно працювати з різними джерелами історичної інформації, будувати усні та письмові висловлення щодо історичних фактів, історичних постатей та історичної теорії.</p> <p>ФК 7. Здатність орієнтуватися в історичному просторі, визначати та застосовувати теоретичні поняття, положення, концепції для аналізу й пояснення історичних фактів, явищ, процесів.</p> <p>ФК 8. Здатність використовувати науковий інструментарій для теоретичних та експериментальних досліджень у навчальній, практичній і професійній діяльності.</p> <p>ФК 9. Здатність працювати з різними джерелами інформації, аналізувати, інтерпретувати, синтезувати, узагальнювати та використовувати її для навчання.</p> <p>ФК 10. Здатність орієнтуватися у науковій періодизації історії; використовувати періодизацію як спосіб пізнання історичного процесу.</p> <p>ФК 11. Здатність до самостійної роботи, здатність застосовувати накопичені теоретичні знання у професійній діяльності.</p> <p>ФК 12. Здатність застосовувати сучасні методики й освітні технології для забезпечення ефективної діяльності в різних галузях історії та краєзнавчо-туристичній роботі.</p> <p>ФК 13. Здатність працювати в команді, спілкуватися з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово.</p> <p>ФК 14. Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах.</p>

	<p>ФК 15. Здатність застосовувати у професійній діяльності особистісні якості, а саме: комунікативність, відповідальність, рефлексивність, емпатійність, здатність до самоаналізу і самоуправління, фахового зростання).</p>
<p>7. Програмні результати навчання</p>	
<p>ПРН</p>	<p>ПРН 1. Розуміння принципів і методів історичного дослідження, розуміння змінності підходів до минулого, взаємозв'язку пізнавальної діяльності дослідника з провідними науковими та ідейними течіями свого часу, взаємодії історії з політикою, ідеологією, культурою, ціннісними орієнтаціями соціуму.</p> <p>ПРН 2. Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.</p> <p>ПРН 3. Уміння аналізувати історичні документи та історико-географічні тексти з різних періодів, інтерпретувати та контекстуалізувати їх правильно в дипломній чи інших роботах чи звітах.</p> <p>ПРН 4. Уміння вести пошук, накопичення та обробку наукової інформації, кваліфіковано розробити наукову гіпотезу на підставі доступного джерельного матеріалу.</p> <p>ПРН 5. Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.</p> <p>ПРН 6. Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України</p> <p>ПРН 7. Уміння аналізувати регіональні особливості України, теоретико-методологічних основ туристично-краєзнавчої діяльності;</p> <p>ПРН 8. Знання джерел, форм, методів та принципів краєзнавчо-туристичної роботи;</p> <p>ПРН 9. Знання наукових технологій дослідження краєзнавчо-туристичної роботи;</p> <p>ПРН 10. Здатність аналізувати нормативно-правову базу та організаційні основи туристичного краєзнавства в Україні; зміну парадигм національної краєзнавчої освіти з посиленням у ній ролі активно-туристичних форм пізнання рідної землі.</p> <p>ПРН 11. Уміння планувати навчальну краєзнавчо-туристичну роботу.</p> <p>ПРН 12. Здатність проводити різні форми краєзнавчо-туристичної роботи.</p> <p>ПРН 13. Уміння оперувати основними поняттями краєзнавчо-туристичної діяльності.</p> <p>ПРН 14. Здатність ідентифікувати ментальність, реконструювати світоуявлення, матеріальне і нематеріальне життя, людську психологію та щоденну практику, властиву соціальним верствам певної історичної епохи.</p> <p>ПРН 15. Уміння застосовувати теоретичні здобутки археологічної науки в побудові історичних концепцій, використання артефактів як базових елементів історичних реконструкцій.</p> <p>ПРН 16. Здатність демонструвати критичне мислення в оцінці історичного процесу, діяльності історичних осіб, виявляти власну позицію щодо суперечливих фактів історії.</p> <p>ПРН 17. Готовність до відкритості та толерантності в становленні комунікації в зоні інтенсивної взаємодії різних культур.</p> <p>ПРН 18. Здатність здійснювати професійну діяльність у</p>

	<p>полікультурному світі, реалізовувати конструктивну взаємодію з представниками інших культурних груп.</p> <p>ПРН 19. Готовність до соціальної взаємодії, займати активну громадянську позицію та робити усвідомлений вибір в умовах сучасного політичного плюралізму.</p> <p>ПРН 20. Здатність до прояву автономності у професійній діяльності, до адекватної самооцінки своїх професійних можливостей та особистісних якостей на основі самоповаги та позитивного самосприйняття.</p> <p>ПРН 21. Здатність до реалізації ідеї діалогу культур на різних рівнях взаємодії, навчання культурі миру як системі поведінкових норм, що базуються на ідеалах терпимості, ненасильства, поваги до фундаментальних прав та свобод людини.</p> <p>ПРН 22. Практикувати дотримання етичних, правових засад ведення наукових дискусій та оприлюднення результатів наукової праці з урахуванням принципів академічної доброчесності</p> <p>ПРН 23. Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології.</p>
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Склад проектної групи освітньо-професійної програми, викладацький склад, що задіяний до виконання дисциплін за спеціальністю відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.
Матеріально – технічне забезпечення	Майбутні фахівці мають доступ до технічних можливостей облаштованого комп'ютерного класу, аудиторій з мультимедійними проекторами та мультимедійними дошками, вільний безперебійний доступ до мережі Internet. Можливість використовувати у навчанні напрацювання науково-дослідних лабораторій факультету: «Археологія Уманщини», «Історичне краєзнавство Уманщини».
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Задля цілісності та безперервності освітнього процесу для послуг студентів спеціальності функціонує Бібліотека Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, електронна бібліотека, методичний кабінет навчальної та навчально-методичної літератури історичного факультету УДПУ імені Павла Тичини, факультетський та кафедральний Web-сайти.</p> <p>Освітній процес забезпечений навчально-методичними комплексами, підручниками та посібниками. Навчальні курси розміщені в системі дистанційного навчання Moodle. Наукові роботи завантажені в інституційний репозитарій.</p>
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Національна кредитна мобільність в Університеті здійснюється у відповідності до «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасниками освітнього процесу Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини». Формами академічної мобільності для здобувачів вищої освіти є навчання за програмами академічної мобільності, мовне або наукове стажування; для Працівників – участь у спільних проектах, викладання, наукове дослідження, наукове стажування, підвищення кваліфікації.</p> <p>Відповідно до угоди №01121 ЗВО, укладеною Університетом та Харківською гуманітарно-педагогічною академією, Рівненським державним гуманітарним університетом, Донбаським державним</p>

	<p>педагогічним університетом, Південноукраїнським національним педагогічним університетом імені К.Д. Ушинського, Глухівським національним педагогічним університетом імені Олександра Довженка, Сумським державним педагогічним університетом імені А.С. Макаренка здобувачі вищої освіти можуть навчатися за програмами академічних обмінів.</p> <p>Реалізацію права на академічну можливість забезпечують укладені угоди з військовою академією (м. Одеса) «Про військову підготовку студентів за програмою підготовки офіцерів запасу» та із Сумським державним університетом «Про військову підготовку студентів за програмою підготовки офіцерів запасу».</p>
<p>Міжнародна кредитна мобільність</p>	<p>Право здобувачів вищої освіти на академічну мобільність реалізовується на підставі міжнародних програм і проектів, договорів про співробітництво в галузі освіти і науки між університетом та закладами-партнерами або з власної ініціативи здобувача, підтримуваної адміністрацією Університету, на основі індивідуальних запрошень. Формами академічної мобільності здобувачів вищої освіти в Університеті є навчання за програмами академічної мобільності, мовне або наукове стажування.</p> <p>Навчання учасників освітнього процесу за програмами академічної мобільності може передбачати отримання випускниками документа про вищу освіту, а також спільних або подвійних документів про вищу освіту закладів-партнерів. Реалізовується програма подвійного диплому в закладах:</p> <p>Поморська академія в м. Слупську (Польща), Гуманітарно-природничий університет імені Яна Длугоша в м. Ченстохові (Польща), Інститут європейської культури Познанського університету імені Адама Міцкевича в м. Гнезно (Польща).</p>
<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</p>	<p>Передбачена можливість навчання іноземних студентів.</p> <p>Іноземні студенти навчаються за окремим навчальним планом, в якому за рахунок дисциплін гуманітарного циклу виділено 600 годин (20 кредитів) на вивчення мови навчання впродовж 4 років з виходом на випускний екзамен.</p>

II. Перелік освітніх компонент освітньо-професійної програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти(роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
ОБОВ'ЯЗКОВІ ДИСЦИПЛІНИ			
ОК 1	Українська мова за професійним спрямуванням	3	екзамен
ОК 2	Іноземна мова	8	екзамен
ОК 3	Історія української культури	3	екзамен
ОК 4	Філософія	3	екзамен
ОК 5	Політологія	3	екзамен
ОК 6	Історія культури зарубіжних країн	3	екзамен
ОК 7	Археологія	3	екзамен
ОК 8	Історична географія України	3	залік
ОК 9	Етнографія України	3	екзамен
ОК 10	Фізичне виховання	2	залік
ОК 11	Джерелознавство історії України	3	залік
ОК 12	Давня і середньовічна історія України	5	екзамен
ОК 13	Історія України пізнього середньовіччя (XVI-серед. XVII ст.)	3	екзамен
ОК 14	Історія України ранньомодерної доби (сер. XVII- XVIII ст.)	4	екзамен
ОК 15	Історія України XIX ст.	4	екзамен
ОК 16	Історія України XX ст.	6	екзамен
ОК 17	Історія стародавнього світу	4	екзамен
ОК 18	Історія середніх віків	5	екзамен
ОК 19	Історичний туризм в Україні	4	екзамен
ОК 20	Історія туризму в Україні	3	залік
ОК 21	Історичне краєзнавство	3	залік

ОК 22	Українське козацтво та його світові аналоги	3	екзамен
ОК 23	Організація екскурсійної діяльності	3	екзамен
ОК 24	Організація туризму	3	екзамен
ОК 25	Історія держави і права України	4	екзамен
ОК 26	Археологія України	4	екзамен
ОК 27	Основи наукових досліджень з історії	3	залік
ОК 28	Релігієзнавство	4	екзамен
ОК 29	Громадянська освіта	4	екзамен
ОК 30	Новітні інформаційні технології в історії	3	залік
ОК 31	Організація проектної діяльності	3	залік
ОК 32	Історія слов'янських народів	10	екзамен, залік
ОК 33	Нова історія країн Європи та Америки	4	екзамен
ОК 34	Новітня історія країн Європи та Америки	4	екзамен
ОК 35	Нова історія країн Азії та Африки	4	екзамен
ОК 36	Новітня історія країн Азії та Африки	4	екзамен
ОК 37	Історіографія історії України	3	екзамен
ОК 38	Історіографія всесвітньої історії	3	екзамен
ОК 39	Архівознавство	3	залік
ОК 40	Пам'яткознавство і музеєзнавство	3	залік
ОК 41	Спеціальні історичні дисципліни	3	екзамен
ОК 42	Військова історія України	3	екзамен
ОК 43	Курсова робота з історії України	1	залік
ОК 44	Курсова робота з всесвітньої історії	1	залік
Практична підготовка			
П.01	Археологічна	3	залік
П.02	Музейна	3	залік

П.03	Архівна	3	залік
ОК 41	Військова історія України	3	екзамен
П.04	Краєзнавчо-туристична практика	3	залік
П.05	Виробнича (історичних досліджень)	6	екзамен
П.06	Історична	6	екзамен
	Вибіркові компоненти	60	
	Атестація	3	
	Разом	240	

**III. Логічна послідовність освітніх компонент освітньо-професійної програми
032 Історія та археологія**

Код н/д	Обов'язкові компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, атестація)
1 семестр	
ОК 1	Українська мова за професійним спрямуванням
ОК 3	Історія української культури
ОК 7	Археологія
ОК 8	Історична географія України
ОК 9	Етнографія України
ОК 11	Джерелознавство історії України
ОК 20	Історія туризму в Україні
ОК 24	Організація туризму
2 семестр	
ОК 10	Фізичне виховання
ОК 2	Іноземна мова
ОК 12	Давня і середньовічна історія Європи

ОК 17	Історія стародавнього світу
ОК 21	Історичне краєзнавство
ОК 26	Археологія України
ОК 32	Історія слов'янських народів
ОК 41	Спеціальні історичні дисципліни
П 01	Археологічна практика
3 семестр	
ОК 4	Філософія
ОК 6	Історія культури зарубіжних країн
ОК 13	Історія України пізнього середньовіччя (XVI-сер. XVII ст.)
ОК 23	Організація екскурсійної діяльності
ОК 30	Новітні інформаційні технології в історії
ОК 39	Архівознавство
ВВ 1.01	Дисципліна вільного вибору
ВВ 1.02	Дисципліна вільного вибору
ВВ 1.03	Дисципліна вільного вибору
4 семестр	
О8К 2	Іноземна мова
ОК 14	Історія України ранньомодерної доби (сер. XVII-XVIII ст.)
ОК 18	Історія середніх віків
ОК 25	Історія держави і права України
ОК 32	Історія слов'янських народів
ОК 40	Пам'яткознавство і музеєзнавство
ВВ 1.09	Дисципліна вільного вибору
П 02	Музейна практика
5 семестр	

ОК 15	Історія України ХІХ ст.
ОК 22	Українське козацтво та його світові аналоги
ОК 27	Основи наукових досліджень з історії
ОК 31	Організація проектної діяльності
ОК 32	Історія слов'янських народів
ВВ 1.05	Дисципліни вільного вибору
ВВ 1.06	Дисципліни вільного вибору
ВВ 1.07	Дисципліни вільного вибору
6 семестр	
ОК 5	Політологія
ОК 28	МН краєзнавчої роботи
ОК 33	Нова історія країн Європи та Америки
ОК 35	Нова історія країн Азії та Африки
ОК 43	Курсова робота з історії України
ВВ 1.11	Дисципліна вільного вибору
П 03	Архівна
7 семестр	
ОК 6	Історія України ХХ ст.
ОК 29	Громадянська освіта
ОК 37	Історіографія історії України
ОК 44	Курсова робота з всесвітньої історії
ВВ 1.07	Дисципліна вільного вибору
ВВ 1.10	Дисципліна вільного вибору
ВВ 1.12	Дисципліна вільного вибору
П 04	Краєзнавчо-туристична практика
8 семестр	

OK 20	Історичний туризм
OK 34	Новітня історія країн Європи та Америки
OK 36	Новітня історія країн Азії та Африки
OK 38	Історіографія всесвітньої історії
OK 41	Військова історія України
ВВ 1.04	Дисципліна вільного вибору
ВВ 1.13	Дисципліна вільного вибору
П 05	Виробнича практика (краєзнавчих досліджень)
П 06	Історична
	Атестація

IV. ОПИС ПРОГРАМИ

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування навчальних дисциплін, практик
Обов'язкові дисципліни		
Здатність дотримуватися оптимальної мовної поведінки у професійній сфері; доречно використовувати різні мовні засоби відповідно до комунікативних намірів та етикетних ситуацій; складати різні типи документів, правильно добираючи мовні засоби, що репрезентують їх специфіку.	Знання норм сучасної української мови в професійному спілкуванні, розуміння мовних стереотипів комунікації за фахом, основних вимог загальномовної та фахової мовної культури. Уміння правильно використовувати різні мовні засоби залежно від сфери й мети спілкування; послуговуватись всім лексичним багатством української мови; користуватись термінологічними, енциклопедичними та загальномовними словниками; дотримуватись вимог мовного етикету в будь-якій ситуації спілкування. Здатність підвищувати загальномовний рівень, формувати особисті практичні навички ділового усного і писемного спілкування в колективі, розвивати комунікативні здібності. Здатність демонструвати навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні; вміння та навички мовної поведінки у професійній сфері.	Українська мова за професійним спрямуванням
Здатність продемонструвати необхідну комунікативну спроможність в сфері	Знання лексики та культур матеріалу іноземної мови для культур оригінальною літературою, з тим, щоб	Іноземна мова

<p>професійного та ситуативного спілкування в усній і письмовій формі; навички практичного володіння іноземною мовою в різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, що обумовлена професійними потребами.</p>	<p>вміти одержувати професійну інформацію з іноземних джерел, а також для розвитку навичок проведення бесіди-діалогу на рівні професійного мовлення. Уміння здобувати, оволодівати новітньою фаховою інформацією через іноземні джерела.</p> <p>Здатність укладати професійні тексти і документи іноземною мовою, демонструючи міжкультурне розуміння та попередні знання у конкретному професійному контексті.. Здатність підвищувати загальномовний рівень, формувати особисті практичні навички. Готовність до соціальної взаємодії у мультидисциплінарному та мультинаціональному середовищі та управління їх участю; до відповідальності за результати власної діяльності.</p>	
<p>Знання здобутків української матеріальної та духовної культури від її витоків до сьогодення, можливостей запозичення культурних цінностей інших народів. Здатність до порівняльного аналізу ролі і місця вітчизняної культури у контексті світових та європейських культур творчих процесів. Здатність усвідомлено ставитися до історичної пам'яті як частини культурного капіталу, формувати на її основі соціально-моральної позиції особистості.</p>	<p>Знання концептуальних засад історії та теорії української культури, історії становлення та розвитку окремих галузей, міжкультурних зв'язків України з країнами Європи та світу; проблем та перспектив розвитку української культури у сучасному цивілізаційному процесі. Уміння збирати, систематизувати інформацію, здійснювати порівняльний аналіз та використовувати її у практичній діяльності.</p> <p>Здатність аналізувати різноманітні явища української культури; оперувати основними термінами і поняттями; оцінювати значення культурних досягнень українського народу та внесок видатних діячів культури України. Здатність застосовувати соціально-культурні нормативи у поведінці, розвитку особистої культури.</p>	<p>Історія української культури</p>
<p>Знання основних теоретичних положень, фундаментальних філософських категорій зі сфер онтології, гносеології, логіки, науки, соціальної філософії, історії філософії, філософії культури, етики, естетики техніки, релігієзнавства. Здатність синтезувати набуті знання із фахових та гуманітарних дисциплін у цілісне</p>	<p>Знання основних етапів розвитку світової та вітчизняної філософії; значення основних філософських понять і категорій; специфіки та структури філософського знання; основного кола філософських проблем; специфіки філософського підходу до пізнання.</p> <p>Здатність демонструвати сформований науковий світогляд, філософську культуру мислення та пізнання; аналізувати проблеми сучасного життя із використанням філософських понять та категорій; інтерпретувати зміст текстів</p>	<p>Філософія</p>

<p>світосприйняття; застосовувати набуті знання при аналізі реалій сучасного суспільного буття; формуванню власну позицію щодо актуальних проблем сьогодення.</p>	<p>першоджерел; обґрунтовувати власну світоглядну позицію. Здатність демонструвати свідоме застосування в професійній діяльності філософської методології та знань. Готовність до саморозвитку та духовного самовдосконалення.</p>	
<p>Знання сутності політики як явища соціального і духовного буття людини, її специфіки і місця в системі культури, основні положення. Здатність визначати суттєві ознаки і типологію сучасних політичних систем та їх елементів, аналізувати сучасні тенденції політичного життя України та міжнародних політичних відносин, Оцінювати вимоги основних вітчизняних та міжнародних нормативно-правових актів у політичній сфері</p>	<p>Знання основних закономірностей діяльності з керівництва і управління суспільними процесами на основі публічної влади, основних понять і категорій політичної науки, методів політичних досліджень, особливостей функціонування сучасних політичних інститутів, форм держав, історії політичної думки. Уміння самостійно аналізувати причини і наслідки політичних явищ і процесів, роль в них ідеологічних чинників, традицій, уявлень і переконань громадян. Здатність виявляти важливість загальнолюдських цінностей свободи, рівності, справедливості, демократії, миру тощо. Здатність займати в суспільстві активну громадянську позицію, протистояти спробам маніпулювання масовою та індивідуальною свідомістю членів суспільства, застосовувати когнітивні уміння на практиці</p>	<p>Політологія</p>
<p>Знання основних культурологічних понять історії світової культури, основних здобутків історії культури кожної культурно-історичної епохи. Здатність до порівняльного аналізу контекстів світових та культур творчих процесів. Здатність усвідомлено ставитися до історичної пам'яті як частини культурного капіталу, формувати на її основі соціально-моральної позиції особистості.</p>	<p>Знання концептуальних засад історії та теорії культури зарубіжних країн, основних культурологічних понять історії світової культури, особливостей кожної культурно-історичної епохи, їх спільних та відмінних рис, основних здобутків культури зарубіжних країн. Уміння аналізувати особливості культури країн у різні культурно-історичні епохи, проводити компаративний аналіз розвитку, прогнозувати тенденції подальшого розвитку зарубіжної культур і з урахуванням історично-культурних закономірностей. Готовність застосувати соціально-культурні нормативи у поведінці. Здатність до продуктивної співпраці, до розвитку власної культури, соціально-активної життєвої позиції.</p>	<p>Історія культури зарубіжних країн</p>
<p>Знання предмету та об'єкту археології; основних методів дослідження археологічних пам'яток; типів археологічних пам'яток; процедуру археологічного</p>	<p>Знання основних досягнень сучасної академічної науки у галузі вивчення давньої історії України, етапів культур - і соціогенезу людства; закономірностей розвитку історико-культурних типів у світі та характерних ознак матеріальної</p>	<p>Археологія</p>

<p>дослідження; основні галузі археології. Здатність характеризувати сучасні концепції та інтерпретації археологічних пам'яток з території України.</p>	<p>культури України, основних методів археологічних досліджень. Здатність використовувати отримані знання і переносити їх в нову ситуацію, при проведенні занять відповідно до фаху і спеціалізації аналізувати світовий історико-культурний процесу взаємозв'язку із розвитком суспільства на території України. Готовність застосовувати науковий підхід до аналізу та інтерпретації археологічних матеріалів як основи реконструкції історичного процесу</p>	
<p>Знання характеру розташування етносів, політичних і економічних утворень в різні історичні епохи; закономірностей і розвитку історико-географічних досліджень. Здатність розрізняти предмет вивчення історичної географії та історії географії; визначати роль природно-географічних факторів у розвитку суспільства. Здатність демонструвати навички самостійного картографування історичних подій та періодів.</p>	<p>Знання теоретичних та методологічних основ історичної географії України, закономірностей історичного культур , окремих історичних подій з їх географічними кордонами та особливостями природних умов, де вони відбуваються; роль природного середовища в антропогенезі й етногенезі та соціально-економічному і культурному розвитку суспільства. Здатність визначати роль природно-географічних факторів у розвитку суспільства; аналізувати історико-географічні проблеми історії України, пов'язані з різними хронологічними періодами. Готовність організувати практичну роботу учнів із різними типами джерел історичної географії (проводити самостійний пошук інформації за поданими джерелами та посібниками; виконувати завдання на контурних картах, створювати історичну карту та картосхему за описом).</p>	<p>Історична географія України</p>
<p>Знання предмету та завдань етнографії України, її методико-теоретичного потенціалу, основних джерел з курсу. Здатність здійснювати історичний та етнологічний аналіз явищ та процесів; самостійно працювати з археологічними, етнографічними, фольклорними, історичними джерелами та літературою. Здатність узагальнювати знання, отриманих з різних комунікативних потоків, працювати з джерелами</p>	<p>Знання особливостей формування та розвитку етнічної історії українського народу, загальних етнологічних понять дисципліни. Знання методології та методики етнографічних досліджень, провідних етнологічних шкіл та їх представників в Україні; особливостей традиційної, матеріальної, духовної та соціонормативної культури українського етносу. Здатність аналізувати проблеми етногенезу та основних етапів етнічної історії українців з найдавніших часів до сьогодення; характеризувати перебіг етнічних процесів в Україні та прогнозувати їх розвиток. Здатність скласти етнопсихологічну</p>	<p>Етнографія України</p>

інформації, використовувати високі стандарти текстового аналізу.	характеристику українців та представників етнічних меншин України, добирати й опрацьовувати історичні, етнографічні матеріали з різних джерел, узагальнювати й критично оцінювати історичні та етнографічні факти, події, явища та використовувати у навчальній та професійній діяльності.	
Здатність використовувати знання, уміння і навички з метою збереження та зміцнення власного здоров'я і забезпечення фахової дієздатності. Готовність до реалізації установлення на здоровий спосіб життя, фізичне удосконалення і самовиховання.	Знання теоретичних, методичних та організаційних основ фізичної культури. Здатність виявляти сформованість мотиваційно-ціннісного ставлення до фізичної культури, потребу в регулярних заняттях фізичними вправами і спортом. Розуміння значення фізичної культури і здорового способу, здатність переконувати в цьому учнів, формувати в них здоров'язберігаючу компетентність, усвідомлення цінностей фізичної культури, її активного використання у всебічному розвитку особистості. Здатність використовувати набуті навички у професійній діяльності.	Фізичне виховання
Здатність характеризувати різні групи джерел; визначати репрезентативність джерел, їх достовірність та значення; робити узагальнюючі висновки; застосовувати теоретичні знання у всіх видах джерелознавчого аналізу; володіти методикою пошуку, опрацювання і використання історичних джерел.	Знання предмету і теорії історичного джерелознавства, природи джерел, їх зміст та інформативний потенціал. Знання основних етапів розвитку історичного джерелознавства, його методичних засад; класифікацію історичних джерел, їх особливості. Здатність демонструвати сформовані системні навички аналізу джерел з історії України, самостійного осмислення закономірностей історичного розвитку. Здатність застосувати сучасні методи джерелознавства у навчальній та професійній діяльності. Вміння демонструвати мотивацію до поглиблення інструментальних знань та когнітивних умінь для подальшого вивчення вітчизняної та світової історії, встановлення між предметних зв'язків.	Джерелознавство історії України
Здатність до аналізу історії виникнення та розвитку українського етносу, основних закономірностей його державотворення, соціально-політичної активності різних прошарків суспільства, історії формування та діяльності громадських, культурологічних та політичних організацій в	Знання періодизації історії України, становлення різних форм суспільно-економічних відносин на території України, особливостей розвитку матеріальної та духовної культури давнього періоду та доби середньовіччя. Здатність визначати характерні риси основних періодів стародавньої та середньовічної української історії, їхні особливості, визначальні події та явища в кожному з них. Уміння співвідносити у хронологічному	Давня і середньовічна історія України

<p>Україні. Здатність визначати та оцінювати значення геополітичних факторів в історичному розвитку, суспільно-політичних трансформацій на шляху суверенного розвитку нашої держави.</p>	<p>та просторовому сенсі події та явища історії України з подіями та явищами європейської історії. Здатність демонструвати стійкі навички локалізувати історичні події та об'єкти на карті; встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між історичними подіями та явищами. Здатність оцінювати події, визначати позитивні та негативні наслідки дій історичних осіб в контексті історії українських земель давньої та середньовічної доби.</p>	
<p>Знати історичне минуле українського народу кінця XVI – сер. XVII ст. Розуміти контекст в причини історичних подій. Володіти понятійно-категорійним апаратом відповідної доби. Уміти працювати з історичними джерелами. Знати основну хронологію історії України кінця XVI – сер. XVII ст.</p>	<p>Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в XVI – сер. XVII ст. Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах. Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією.</p> <p>Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.</p> <p>Здатність відшуковувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).</p> <p>Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.</p> <p>Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини.</p> <p>Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.</p> <p>Здатність працювати з історичними текстами і документами XVI – сер. XVII ст., коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і</p>	<p>Історія України пізнього середньовіччя (XVI- сер. XVII ст.)</p>

	<p>обговорювати результати наукових досліджень.</p> <p>Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією</p>	
<p>Знати історичне минуле українського народу сер. XVII - XVIII ст. Розуміти контекст в причини історичних подій. Володіти понятійно-категорійним апаратом відповідної доби. Уміти працювати з історичними джерелами. Знати основну хронологію історії України середини XVII – XVIII ст.</p>	<p>Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами сер. XVII – XVIII ст.</p> <p>Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.</p> <p>Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією.</p> <p>Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.</p> <p>Здатність відшукувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).</p> <p>Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.</p> <p>Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини.</p> <p>Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.</p> <p>Здатність працювати з історичними текстами і документами сер. XVII - XVIII ст., коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.</p> <p>Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.</p>	<p>Історія України ранньомодерної доби (сер. XVII- XVIII ст.)</p>
<p>Здатність визначати та оцінювати значення</p>	<p>Знання предмету, завдань, історіографії та джерел курсу, суспільно-політичного,</p>	<p>Історія України XIX ст.</p>

<p>геополітичних факторів в історичному розвитку українських земель у XIX ст.; характеризувати суспільно-політичні трансформації України. Здатність демонструвати об'єктивний, багатоваріантний підхід до вивчення й трактування історії України XIX ст.</p>	<p>соціально-економічного та культурного становища українських земель у XIX ст. Уміння співвідносити історичні події, процеси з періодом, епохою на основі знання періодизації історії. Здатність аналізувати та узагальнювати у певній системі, порівнювати, оцінювати, пояснювати історичні факти на основі різнобічного вивчення джерел і застосування історичних знань. Здатність визначати та оцінювати значення геополітичних факторів в історичному розвитку України. Здатність демонструвати свідоме застосування в професійній діяльності методології та знань історії.</p>	
<p>Здатність практично використовувати набуті знання в науковій, викладацькій, музейній, краєзнавчій праці. Здатність науково оцінювати роль суб'єктивних та об'єктивних чинників в історичному процесі, подіях і явищах.</p>	<p>Знання сучасних методів історичного пізнання та використання історичного термінологічно-понятійного апарату. Обізнаність в специфіці політичного, соціального, економічного, культурного життя України в новітню добу. Здатність аналізувати характер та особливості історичного процесу на території України XX - на початку XXI ст. Здатність самостійно поглиблювати свої знання у рамках дисципліни шляхом пошуку й опрацювання нової інформації з використанням сучасних засобів технічної інформації.</p>	<p>Історія України XX ст.</p>
<p>Здатність визначати основні чинники формування, функціонування та еволюції стародавніх цивілізацій, виявляти їх особливі риси та взаємозв'язки; аналізувати економічні, соціальні, політичні та культурно-етнічні характеристики функціонування старосхідних держав. Здатність демонструвати об'єктивний, багатоваріантний підхід до вивчення й трактування історії стародавнього світу.</p>	<p>Знання джерел та загальної історіографії історії Стародавнього Сходу, хронології та періодизації стародавньої історії, основних етапів процесу державотворення. Розуміння особливих та загальних рис розвитку східних цивілізацій. Здатність аналізувати та узагальнювати зміст історичних джерел, працювати з картою; аргументувати власну думку з дискусійних питань курсу. Здатність оцінити роль суб'єктивних і об'єктивних чинників в історичному процесі, подіях і явищах старосхідної історії. Готовність застосовувати набуті знання, навички та вміння в самостійній практичній, науковій та педагогічній роботі.</p>	<p>Історія стародавнього світу</p>
<p>Здатність визначати та демонструвати набір соціально-економічних, політичних, культурних та</p>	<p>Знання джерел та загальної історіографії, основних понять і термінів з історії європейського середньовіччя. Уміння добирати та опрацьовувати джерела та</p>	<p>Історія середніх віків</p>

<p>інших характеристик розвитку суспільства Європи за доби середньовіччя. Здатність орієнтуватися в основних наукових підходах щодо дослідження європейського середньовіччя.</p>	<p>наукову літературу з історії європейського середньовіччя; характеризувати основні елементи культурного коду європейської середньовічної цивілізації. Володіння базовими поняттями, науковим інструментарієм для дослідження європейського середньовіччя. Готовність застосовувати набуті знання, навички та вміння в самостійній практичній, науковій та педагогічній роботі.</p>	
<p>Знання головних понять та термінології. Розуміння основних ресурсів для розвитку історичного туризму. Знання особливостей розвитку історичного туризму в окремих місцевостях і туристичних центрах світу. Знання територіальної організації історичного туризму в Україні. Дослідження проблем і перспективи розвитку історичного туризму в Україні в цілому, окремих регіонах та місцевостях.</p>	<p>Готовність виявляти передумови розвитку історичного туризму. Аналізувати вплив окремих географічних факторів на розвиток історичного туризму в Україні. Здатність з'ясувати конкретні передумови і фактори формування історичного туризму в окремих регіонах. Здатність виявляти основні проблеми розвитку історичного туризму у світі. Здатність визначати перспективи історичного туризму в окремих регіонах і туристичних центрах України.</p>	<p>Історичний туризм</p>
<p>Знання витоків туризму в історії культури, динаміки розвитку подорожей, їх цілей, завдань і соціокультурних наслідків; історії туризму. Здатність простежувати зміни у географії подорожей і туризму в різні періоди історії; виявляти об'єктивні передумови становлення організованого туризму. Здатність розкривати особливості вітчизняного туризму, його історії та розвитку на всіх етапах. Уміння аналізувати сучасний стан українського туризму; показувати географію сучасного міжнародного туризму, основні тенденції його розвитку.</p>	<p>Знання етапів та умов розвитку міжнародного і вітчизняного туризму; основних дат історії мандрівництва і туризму. Здатність оперувати основними поняттями з історії туризму. Здатність аналізувати динаміку розвитку мандрівок; прогнозувати розвиток вітчизняного і міжнародного туризму.</p>	<p>Історія туризму</p>
<p>Знання історичного краєзнавства та історичної регіоналістики.</p>	<p>Знання теоретичних основ історичного краєзнавства: (форм, методів, напрямів, джерел).</p>	<p>Історичне краєзнавство</p>

<p>Здатність виявляти культуру міжрегіонального спілкування та міжетнічної толерантності. Здатність застосовувати навички історичного дослідження, готовність до проведення пошуково-краєзнавчої роботи в школі, залучення до неї молоді</p>	<p>Спроможність виробляти систему знань з історії, культури, економіки, природознавства рідного краю, проводити краєзнавчу роботу у професійній діяльності. Готовність до вдосконалення навичок історичного дослідження шляхом пошуково-краєзнавчої роботи. Здатність пропагувати історичні і культурні надбання українського народу, з метою формування культурно-історичної самоідентифікації.</p>	
<p>Розуміння та повага різноманітності й мультикультурності. Світова історія: знання та розуміння. Знання основних історичних процесів та подій усіх континентів та їх взаємозв'язок, сучасні дискусії на цю тему та напрями досліджень. Спроможність використовувати міждисциплінарні підходи для проведення порівняльних досліджень і узагальнень щодо природи етнонаціональних і державотворчих процесів.</p>	<p>Теоретичні знання з історії українського козацтва та його світових аналогів. Володіння базовим історичним інструментарієм для вивчення інформаційного масиву, виявлення загальних закономірностей та значення Фронтиру в історії України. Здатність аналізувати українську історію крізь теорію Великого Фронтиру, визначити основні риси історії українського козацтва й зіставляти їх з відомими світовими аналогами. Готовність до відкритості та толерантності в становленні комунікації в зоні інтенсивної взаємодії різних культур.</p>	<p>Українське козацтво та його світові аналоги</p>
<p>Знання сутності і закономірності еволюції української державної традиції в цілому, розвитку механізмів державної влади в Україні, зародження і функціонування правової системи в цілому й окремих її галузей.</p>	<p>Знання загальних закономірностей виникнення та розвитку держави і права на теренах сучасної України. Уміння характеризувати історичні особливості розвитку форми держави України у різні історичні періоди розвитку; встановлювати роль і значення історичних пам'яток права України; характеризувати систему державних органів управління і правові інститути України за конкретних історичних умов; виокремлювати основні тенденції еволюції державного ладу України у конкретний історичний період розвитку. Здатність аналізувати процеси розвитку права та державності України через призму їх взаємозв'язку та взаємообумовленості. Здатність аналізувати першоджерела і спеціальну літературу з дисципліни; користуватися категоріально-понятійним апаратом; застосовувати набуті знання у роботі за</p>	<p>Історія держави і права України</p>

	фахом.	
Знання про наукові дослідження, особливості їх проведення. Знання методів організації та проведення наукових та соціальних досліджень. Здатність здійснювати науково-пошукову діяльність, розвивати свій творчий потенціал. Користуватися методами соціометрії, математичного аналізу для обробки результатів дослідження. Здійснювати наукове дослідження у вигляді курсової роботи.	Знання загальних основ, предмету, завдань, методів методології наукових досліджень; етапів, видів, структури і тривалості педагогічного експерименту; способів формування груп для проведення педагогічного експерименту. Здатність працювати з літературою з обраної теми досліджень; ставити мету, визначати завдання і гіпотезу досліджень; планувати та проводити експеримент; обробляти отримані дані за допомогою методів математичної статистики, оформляти роботу згідно вимог, що пред'являються; застосовувати набуті навички для написання наукових досліджень.	Основи наукових досліджень з історії
Розуміння структури системи, змісту та концептуальних завдань краєзнавчої роботи у загальноосвітній школі. Знання методологічних засад краєзнавчої роботи. Здатність застосовувати краєзнавство як метод, дидактичний принцип, за допомогою якого можна домогтися підвищення ефективності навчання історії. Здатність проводити краєзнавчі дослідження.	Знання змісту програм з історії України, тематики та ключових питань історії рідного краю у шкільному курсі історії України; теоретико-методологічних основ організації краєзнавчих досліджень. Здатність до перенесення системи наукових знань у практику навчально-виховної діяльності учнів. Здатність застосовувати краєзнавство як метод, дидактичний принцип, за допомогою якого можна домогтися підвищення ефективності навчання історії. Усвідомлення необхідності практичних дій зі збереження історико-культурної спадщини краю, відродження духовності. Здатність усвідомлено ставитися до історичної пам'яті як частини культурного капіталу, формувати на її основі соціально-моральної позиції особистості.	МН краєзнавчої роботи
Розуміння структури системи, змісту та концептуальних завдань навчання громадянської освіти. Знання методологічних засад навчання громадянської освіти як предметної галузі. Здатність визначати способи формування, критерії моніторингу та оцінювання громадянської компетентності фахівців.	Знання предмета, цілей, завдань, змісту громадянської освіти, закономірностей процесу навчання громадянської освіти.	Громадянська освіта
Знання наукових засад побудови освітнього	Знання основних тенденцій інформатизації освіти, вимог до вчителя в	Новітні інформаційні

<p>процесу з використанням цифрових технологій, їх ефективного застосування в роботі з учнями, впливу освітньо-інформаційного середовища на різні сторони розвитку особистості. Формування сучасного рівня інформаційної та комп'ютерної культури, набуття практичних навичок використання цифрових освітніх ресурсів.</p> <p>- Здатність застосовувати цифрові технології в науково-дослідній роботі та освітньо-виховному процесі.</p>	<p>інформаційному суспільстві, правил та норм роботи з комп'ютерною технікою, основних способів використання інформаційно-комунікаційних технологій в професійній діяльності – вимог до створення та застосування цифрових технологій в науково-дослідній роботі та навчально-виховному процесі.</p> <p>Уміння управляти роботою комп'ютера, запускати на виконання програми, управляти об'єктами операційної системи й офісними додатками для оброблення й подання навчального матеріалу; працювати в графічному растровому та векторному редакторах, здійснювати запис звуку та відео за допомогою різних програм та компонування навчальних відеосюжетів, використовувати готові педагогічні програмні продукти в освітньому процесі; проведення фактографічного, документального та бібліографічного пошуку історичної інформації в мережі Інтернет; створювати персональні веб-сайти, тестові завдання за допомогою електронних засобів тощо, а також раціонально застосовувати ІКТ в історичній освіті та науці, розвивати інформаційну і компетентність у сфері інновацій та вдосконалення.</p>	<p>технології в історії</p>
<p>Знання наукових засад побудови освітнього процесу з використанням цифрових технологій, їх ефективного застосування в роботі з учнями, впливу освітньо-інформаційного середовища на різні сторони розвитку особистості. Формування сучасного рівня інформаційної та комп'ютерної культури, набуття практичних навичок використання цифрових освітніх ресурсів.</p> <p>Здатність застосовувати цифрові технології в науково-дослідній роботі та освітньо-виховному процесі.</p>	<p>Знання методів історичного дослідження, вміння ефективно інтегрувати знання, використовувати міждисциплінарні зв'язки для аналізу та реконструкції історії у повноті політичних, економічних, соціокультурних явищ і процесів.</p> <p>Здатність формулювати актуальне дослідницьке завдання, накопичувати необхідну інформацію для її розв'язання та формулювати науково вагомні висновки, презентувати результат діяльності.</p> <p>Уміння аналізувати джерела та історіографію різних історичних періодів, вміння інтерпретувати та контекстуалізувати ці матеріали в презентаціях, письмових звітах, випусковій кваліфікаційній роботі.</p> <p>Готовність працювати у дослідницькому колективі, брати відповідальність за організацію певного етапу колективної роботи, співпрацювати в багатопрофільній та полікультурній</p>	<p>Організація проектної діяльності</p>

	<p>міжнародній групі.</p> <p>Здатність презентувати письмові тексти та робити усні презентації різного рівня складності українською чи іноземною мовами, відповідно до спеціалізації та конкретного дослідницького завдання.</p>	
<p>Розуміння наукових підходів до вивчення історії слов'янських народів, що склалися у вітчизняній та зарубіжній історіографії. Здатність застосовувати базовий понятійний апарат дисципліни, визначати особливості розвитку кожної із слов'янських країн Центральної та Південної Європи, вплив досвіду їх історичного розвитку на сьогодення. Здатність демонструвати об'єктивний, багатоваріантний підхід до вивчення й трактування історії слов'янських народів.</p>	<p>Знання джерел, основних понять і термінів з історії слов'янських народів. Знання стану внутрішньої і зовнішньої політики кожної країни, основних тенденцій їх розвитку у різні періоди їх історії, основної хронології подій. Уміння аналізувати головні події в історії слов'янських народів, локалізувати історичні події та об'єкти на карті, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між історичними подіями та явищами. Здатність демонструвати практичні навички роботи з історичними документами, науковою літературою, періодичними виданнями. Здатність оцінювати роль слов'янських народів у всесвітній історії. Здатність демонструвати мотивацію до поглиблення інструментальних знань та когнітивних умінь для подальшого вивчення вітчизняної та світової історії</p>	<p>Історія слов'янських народів</p>
<p>Розуміння соціальної основи історичного знання, його теоретичних та методологічних принципів, історіографії з предмету, знання джерельної бази історичних досліджень Нового часу. Здатність визначати основні рушійні сили розвитку, фактологію історичного процесу західного суспільства XVII – на початку XX ст.; локалізувати історичні події та об'єкти на карті, оцінювати зміни в геополітичному контексті.</p>	<p>Конкретно-історичні знання щодо перебігу основних подій суспільно-політичного процесу, загальних тенденцій формування системи міжнародних відносин, соціально-економічних змін, основних етапів духовного і культурного життя країн Західної Європи та Північної Америки. Здатність визначати основні рушійні сили розвитку, фактологію історичного процесу західного суспільства XVII – на початку XX ст. Уміння критично опрацьовувати рекомендовані джерела та літературу, фактологічний матеріал, використовувати у практиці навчальній та професійній діяльності. Здатність демонструвати об'єктивний, багатоваріантний підхід до вивчення й трактування нової історії країн Європи і Америки.</p>	<p>Нова історія країн Європи і Америки</p>
<p>Розуміння соціальної основи історичного знання, його теоретичних та методологічних принципів, історіографії з предмету, знання джерельної бази</p>	<p>Знання наукової періодизації, етапів і процесів історії країн Західної Європи та Північної Америки після Першої світової війни до сучасності; спільних і відмінних рис їх історичного розвитку, хронології найголовніших подій і політичну</p>	<p>Новітня історія країн Європи та Америки</p>

<p>історичних досліджень Новітнього часу. Здатність визначати основні рушійні сили розвитку, фактологію історичного процесу західного суспільства XX – на початку XXI ст.; локалізувати історичні події та об'єкти на карті, оцінювати зміни в геополітичному контексті.</p>	<p>географію країн цих регіонів; джерел і літератури з проблем курсу. Здатність визначати основні рушійні сили розвитку історичного процесу західного суспільства XX – початку XXI ст. Уміння критично опрацьовувати рекомендовані джерела та літературу, фактологічний матеріал, використовувати у практиці навчальній та професійній діяльності. Здатність визначати зміни в економічному розвитку та соціальній структурі, особливості урбанізаційних процесів, партійно-політичних відносин, зовнішньополітичних процесів у контексті формування геополітичної карти світу. Здатність демонструвати об'єктивний, багатоваріантний підхід до вивчення й трактування новітньої історії країн Європи і Америки.</p>	
<p>Розуміння цивілізаційних основ країн Азії та Африки їх орієнтацію, систему цінностей, пріоритети, структуру, проблеми релігії, культури, менталітету. Здатність характеризувати загальні тенденції історичного розвитку країн Азії, Африки в новий час; визначати національно особливі риси, характерні для окремої країни або групи країн, робити диференційований порівняльно-історичний аналіз рівня соціально-економічного, суспільно-політичного і культурного розвитку цих країн.</p>	<p>Знання предмету, періодизації, основних рушійних сил розвитку історичного процесу нової історії країн регіону. Здатність характеризувати суспільний лад і політичну карту Азії і Африки з XVI ст. до початку XX ст.; особливості розвитку країн Азії і Африки в новий час. Уміння визначати та аналізувати основні проблеми і події політичної історії в країнах Азії і Африки, особливості соціально-економічного і культурного розвитку окремих регіонів, вплив на нього колоніальної системи, релігійні особливості окремих країн та зміни, які відбулися у ході формування геополітичної карти світу. Здатність застосовувати когнітивні уміння для встановлення міжпредметних зв'язків; локалізувати історичні події та об'єкти на карті; оцінювати зміни в геополітичному контексті; визначати місце і роль кожної з країн у системі міжнародних відносин на відповідному історичному відрізку часу. Готовність викладати історію країн Азії, Африки та Латинської Америки як складову частину курсу загальної історії в загальноосвітній школі.</p>	<p>Нова історія країн Азії та Африки</p>
<p>Розуміння цивілізаційних основ країн Азії та Африки їх орієнтацію, систему цінностей, пріоритети, структуру, проблеми релігії, культури, менталітету. Здатність характеризувати загальні тенденції</p>	<p>Знання предмету, періодизації, основних рушійних сил розвитку історичного процесу новітньої історії країн регіону. Здатність характеризувати суспільний лад і політичну карту Азії і Африки XX – XXI ст., особливості розвитку країн Азії і Африки в новітній час. Уміння визначати та аналізувати основні проблеми і події</p>	<p>Новітня історія країн Азії та Африки</p>

<p>історичного розвитку країн Азії, Африки в новітній час; визначати національно особливі риси, характерні для окремої країни або групи країн, робити диференційований порівняльно-історичний аналіз рівня соціально-економічного, суспільно-політичного і культурного розвитку цих країн.</p>	<p>політичної історії в країнах Азії і Африки, особливості соціально-економічного і культурного розвитку окремих регіонів, вплив на нього колоніальної системи, релігійні особливості окремих країн та зміни, які відбулися у ході формування геополітичної карти світу. Здатність застосовувати когнітивні уміння для встановлення міжпредметних зв'язків; локалізувати історичні події та об'єкти на карті; оцінювати зміни в геополітичному контексті; визначати місце і роль кожної з країн у системі міжнародних відносин на відповідному історичному відрізку часу. Готовність викладати історію країн Азії, Африки та Латинської Америки як складову частину курсу загальної історії в загальноосвітній школі.</p>	
<p>Здатність практично послуговуватись методами історичного дослідження; застосовувати наукову критику до аналізу поглядів дослідників минулого, робити власні узагальнення щодо теоретичного і методичного рівня наукових праць з історії України. Здатність отримувати знання з різних комунікативних потоків, працювати з джерелами історичної інформації, використовувати високі стандарти текстового аналізу.</p>	<p>Знання основних етапів розвитку національної історіографії та головних історичних концепцій, які відповідали певним історичним періодам. Розуміння основних понять, категорій та дефініцій, їх загальнонаукове та прикладне смислове навантаження в контексті курсу. Володіння теоретичними та методологічними засадами історіописання, знання представників української історичної науки, їх головних творів, здатність характеризувати концептуальні засади історичних шкіл. Здатність застосовувати когнітивні уміння для встановлення міжпредметних зв'язків. Вміння демонструвати мотивацію до поглиблення інструментальних знань та когнітивних умінь для подальшого вивчення вітчизняної та світової історії. Здатність використовувати історіографічні знання при написанні курсових робіт та наукових текстів; застосовувати набуті історіографічні знання в професійній діяльності, суспільному житті та громадсько-виховній роботі.</p>	<p>Історіографія історії України</p>
<p>Розуміння розміщення, принципів відбору, застосування історіографічного доробку та архівних документів для реконструкції політичної та культурної історії в українському і світовому контекстах, для</p>	<p>Знання теорій історичного процесу, етапів і методів історичного дослідження, соціальних функцій історичної свідомості, місця і ролі історичних знань у сучасному суспільстві. Розуміння змісту основних напрямів і шкіл сучасної історичної науки, головних проблем у розвитку історіографії та впливу сучасної гуманітаристики на</p>	<p>Історіографія всесвітньої історії</p>

<p>комплексного дослідження історичних, суспільно-політичних, державотворчих, соціокультурних аспектів становлення та життєдіяльності народів світу.</p> <p>Здатність до світоглядного самовизначення, усвідомленого ставлення до історичної пам'яті як частини культурного капіталу, формування на її основі соціально-моральної позиції особистості.</p>	<p>історіографічний процес.</p> <p>Знання основних аспектів теоретико-методологічного дискурсу усно-історичних досліджень у просторі конструювання минулого.</p>	
<p>Знання загальних засад архівознавства як науки, головних понять та термінології, основних етапів історії архівної справи, систему організації архівної справи в Україні.</p> <p>Здатність професійно використовувати інформацію архівних документів, застосовувати сучасні інформаційні технології в архівній справі.</p>	<p>Знання історії архівної справи в Україні, нормативної основи організації архівної справи в Україні. Знання специфіки складу і змісту Національного архівного фонду України системи архівних установ України, виробничих підрозділів архіву, основних архівних технологій. Розуміння організації архівних документів в Україні, технології зберігання документів в архівах, специфіку обліку та принципи і методів використання архівної інформації</p> <p>Здатність демонструвати навички раціонального пошуку, відбору, аналітичного дослідження архівних документів методикою їх використання у науково-дослідній, навчальній та науково-популяризаторській роботі за професійною спрямованістю.</p>	<p>Архівознавство</p>
<p>знати класифікацію та критерії оцінювання історико-культурної спадщини, вміння відбору, обліку, паспортизації, реєстрації, фіксації пам'яток історії та культури; знати основи історичного музеєзнавства, історію розвитку практичної музейної справи з усіма її регіональними особливостями; знати види експозиційних матеріалів та етапи науково-експозиційної роботи; форми та види культурно-просвітницької роботи музеїв історичного профілю; знати основи консервації та реставрації</p>	<p>розуміння стратегій розвитку музейної справи та пам'яткоохоронної діяльності; здатність до розробки програм і концепцій розвитку музейної галузі та використання об'єктів спадщини; здатність до впровадження новітніх музеологічних та пам'яткоохоронних практик у вітчизняну музейно-пам'яткоохоронну галузь; уміти виокремлювати основні напрямки діяльності музеїв на сучасному етапі; уміти створювати уніфіковану систему організаційно-розпорядчих документів в музейних установах; уміти аналізувати правила зберігання і використання музейних експонатів; уміти логічно та об'єктивно мислити, робити аргументовані висновки, користуватися науково-довідковим апаратом музеїв; уміти розкривати</p>	<p>Пам'яткознавство і музеєзнавство</p>

<p>пам'яток історії та культури; знати методикау фондової, масово-просвітницької роботи, наукової роботи та популяризації музеїв; знати методикау проведення екскурсійної роботи музейних установ.</p>	<p>витоки музейної справи в історії культури, особливості вітчизняного музеєзнавства на всіх етапах розвитку, аналізувати сучасний стан музейної справи; уміти аналізувати внутрішню організацію музеїв, систему наукового комплектування музейних фондів, документування та зберігання колекцій.</p>	
<p>Здатність застосовувати принцип історизму до джерел, робити аргументовані висновки, користуватися довідковою та науковою літературою тощо. Здатність визначати ступінь автентичності та вірогідності джерела, здійснюючи його всебічне вивчення (як зовнішніх ознак, так і змісту) з метою одержання достовірної інформації про історичні події та явища.</p>	<p>Знання основ джерелознавства (теорії, історії та методів), особливостей різноманітних типів та видів джерел, предмету та завдань окремих спеціальних історичних дисциплін. Уміння застосовувати принцип історизму до джерел, робити аргументовані висновки, користуватися довідковою та науковою літературою. Здатність до володіння сучасними методами джерелознавчого аналізу, до визначення ступеню автентичності та вірогідності джерела, здійснюючи його всебічне вивчення (як зовнішніх ознак, так і змісту) з метою одержання достовірної інформації про історичні події та явища. Здатність отримувати знання з різних комунікативних потоків, працювати з джерелами історичної інформації, використовувати високі стандарти текстового аналізу.</p>	<p>Спеціальні історичні дисципліни</p>
<p>Знання змісту та суті організації туризму. Знання в галузях, пов'язаних з туристичною діяльністю, що дасть можливість критично аналізувати ситуацію в туристичній сфері та визначати ключові тенденції розвитку туризму. Знання нормативно-правової бази регулювання туристської діяльності. Знання організаційних засад створення та державного регулювання діяльності туристських підприємств.</p>	<p>Знання особливостей створення туристського продукту, а також взаємодія туристських підприємств з постачальниками туристських послуг в умовах функціонування туристської індустрії. Здатність застосовувати нові форми та методи обслуговування в туризмі. Здатність ефективно використовувати на практиці теоретичні знання при формуванні та реалізації туристичних послуг.</p>	<p>Організація туризму</p>
<p>Знання з організації екскурсійного обслуговування в індустрії туризму; Знання теоретичних основ екскурсійної справи: сутності екскурсії, її основних ознак та функцій,</p>	<p>Знання місця, ролі та функції екскурсійної діяльності в індустрії туризму. Знання методикау підготовки та проведення екскурсії. Здатність організувати та планувати екскурсійну діяльність; готувати контрольний та індивідуальний тексти екскурсії; розробляти та проводити екскурсії.</p>	<p>Організація екскурсійної діяльності</p>

<p>класифікації екскурсій. Здатність формувати екскурсійну тематику; Дослідження основних напрямів і тенденцій розвитку екскурсійного обслуговування в сучасних умовах. Володіння методичними прийомами підготовки та проведення екскурсій, технологією створення нової екскурсії, особливостями застосування методичних прийомів показу, розповіді та руху. Знання методики організації екскурсійного обслуговування різних категорій туристів і екскурсантів.</p>	<p>Знання основних прийомів проведення екскурсій.</p>	
<p>Здатність оволодіння знаннями практично розрізнати пам'ятки археології; культуру носіїв певної археологічної культури (відповідно до об'єкту запланованих розкопок чи розвідок); Здатність розрізнати комплекс археологічних пам'яток за допомогою спеціальних методів дослідження. Розуміти та застосовувати послідовність проведення археологічних досліджень. Готовність до добору репродукцій, фотографій, електронних презентацій, побудові екскурсії для школярів до археологічної пам'ятки.</p>	<p>Знання теоретичних основ наукового вивчення археологічних пам'яток різних категорій. Розуміння правил первинної обробки отриманих матеріалів, складання польових описів, зберігання і транспортування артефактів. Уміння працювати з археологічними пам'ятками в природному географічному оточенні, визначати їх фаціальну належність (поселення, стоянка, курганний могильник та ін.); особливості залягання культурного шару, володіння способами і методиками його вивчення. Уміння складання планів пам'яток, що вивчаються, фіксації культурного шару, розмірів, опису процесу роботи (ведення щоденника), окремих об'єктів, поховань і стратиграфічної ситуації. Уміння облаштовувати польовий табір, організувати його функціонування і життєзабезпечення; оформляти результати польових досліджень у вигляді звіту. Готовність використовувати набуті когнітивні уміння на практиці у професійній діяльності.</p>	<p>Археологічна</p>

<p>Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел. Знання категоріально-понятійного апарату та хронології історичної науки. Здатність ефективно й грамотно працювати з різними джерелами історичної інформації, будувати усні та письмові висловлення щодо історичних фактів, історичних постатей та історичної теорії.</p> <p>Здатність орієнтуватися в історичному просторі, визначати та застосовувати теоретичні поняття, положення, концепції для аналізу й пояснення історичних фактів, явищ, процесів. Здатність працювати з різними джерелами інформації, аналізувати, інтерпретувати,</p>	<p>Розуміння принципів і методів історичного дослідження, розуміння змінності підходів до минулого, взаємозв'язку пізнавальної діяльності дослідника з провідними науковими та ідейними течіями свого часу, взаємодії історії з політикою, ідеологією, культурою, ціннісними орієнтаціями соціуму. Здатність демонструвати критичне мислення в оцінці історичного процесу, діяльності історичних осіб, виявляти власну позицію щодо суперечливих фактів історії.</p> <p>Готовність до соціальної взаємодії, займати активну громадянську позицію та робити усвідомлений вибір в умовах сучасного політичного плюралізму.</p>	<p style="text-align: center;">Військова історія України</p>
--	--	---

<p>синтезувати, узагальнювати та використовувати її для навчання. Здатність до самостійної роботи, здатність застосовувати накопичені теоретичні знання у професійній діяльності.</p>		
<p>Здатність оволодіння студентами професійними навичками архівної роботи</p>	<p>Набуття навичок раціонального пошуку, відбору музейних експонатів, методики їх використання у науково-дослідній, навчально-виховній та науково-популяризаторській роботі за професійною спрямованістю, практичний досвід індивідуальної та групової роботи. Здатність до самоорганізації, систематичного набуття й поповнення знань, вмінь і навичок роботи за обраним фахом. Здійснення адекватної самооцінки, здатність до рефлексії діяльності. Готовність використовувати набуті когнітивні уміння на практиці у професійній діяльності.</p>	<p>Музейна</p>
<p>Здатність оволодіння студентами професійними навичками архівної роботи</p>	<p>Набуття навичок раціонального пошуку, відбору архівних документів, методики їх використання у науково-дослідній, навчально-виховній та науково-популяризаторській роботі за професійною спрямованістю, практичний досвід індивідуальної та групової роботи. Здатність до самоорганізації, систематичного набуття й поповнення знань, вмінь і навичок роботи за обраним фахом. Здійснення адекватної самооцінки, здатність до рефлексії діяльності. Готовність використовувати</p>	<p>Архівна</p>
<p>Закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих студентами у процесі вивчення циклу теоретичних дисциплін, практичних навичок, ознайомлення безпосередньо на історико-туристичному об'єкті, на базі практики з</p>	<p>Знання історії та культури України, історико-етнографічних особливостей регіонів України, історії туризму в Україні. Знання та розуміння змісту туристичної та екскурсійної діяльності. Уміння планувати і організовувати історико-туристичні експедиції у відповідності з чинною нормативно-правовою базою. Здатність організувати колектив, здійснювати науковий та</p>	<p>Красназавчо-туристична практика</p>

<p>туристичними дистанціями, з історичними пам'ятками, з культурою та побутом національних меншин, з туристичною інфраструктурою, відпрацювання вмінь і навичок організації та здійснення екскурсійної діяльності. Здатність визначення історико-культурної цінності об'єктів та організації всебічної їх презентації з метою популяризації.</p>	<p>педагогічний супровід історико-туристичної експедиції, спрямовувати діяльність учасників експедиції на формування загальних та предметних компетентностей. Здатність передбачити та прогнозувати результати історико-туристичної практики, рефлексувати, коректувати в залежності від природно-кліматичних умов. Готовність і здатність узагальнювати набутий досвід, описувати спостереження, систематизувати і застосувати набуті знання, уміння, навички в самостійній практичній та педагогічній роботі.</p>	
<p>Закріплення та поглиблення теоретичних знань в процесі практичної науково-дослідної роботи. Готовність здійснювати науково-пошукову діяльність, розвивати свій творчий потенціал. Готовність користуватися методами історичного аналізу для обробки результатів дослідження, а також здатність застосувати фахові знання та практичні навички в публічній діяльності.</p>	<p>Уміння бібліографічної роботи на базі використання, удосконалення, доповнення термінологічних словників, довідників, енциклопедіями з сучасної світової археології та археології Уманщини.</p> <p>Освоєння технологічних компонентів усної історії: аспекти інтер'ювання: уміння складати запитальник і задавати питання, навички опрацювання, джерелознавчого аналізу, прийомів історичної і текстології критики документів усної історії, використання їх в наукових дослідженнях, публікаціях.</p> <p>Набуття джерелознавчих компетентностей у процесі застосування наявних наративних і документальних історичних джерел в рамках стандартів історичного дослідження.</p> <p>Виявлення навичок публічної презентації здобутих компетентностей у галузі конкретно-історичних досліджень.</p>	<p>Виробнича (історичних досліджень)</p>
<p>Здатність здійснювати науково-пошукову діяльність, розвивати свій творчий потенціал. Користуватися методами історичного аналізу для обробки результатів дослідження. Здійснювати дослідження у вигляді наукової роботи.</p>	<p>Знання основних дат, подій та термінів історичного розвитку регіону, методики здійснення історичних досліджень (усна історія, архівознавство, історична географія тощо).</p> <p>Уміння застосовувати на практиці знання, вміння та навички набуті в процесі вивчення історичних дисциплін; збирати, систематизувати та аналізувати зібраний фактологічний матеріал; презентувати результати історичних досліджень.</p>	<p>Історична практика</p>

V. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здійснюється у формі публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи або атестаційного іспиту з історії та археології та випускного екзамену з дисциплін краєзнавчо-туристичного циклу.

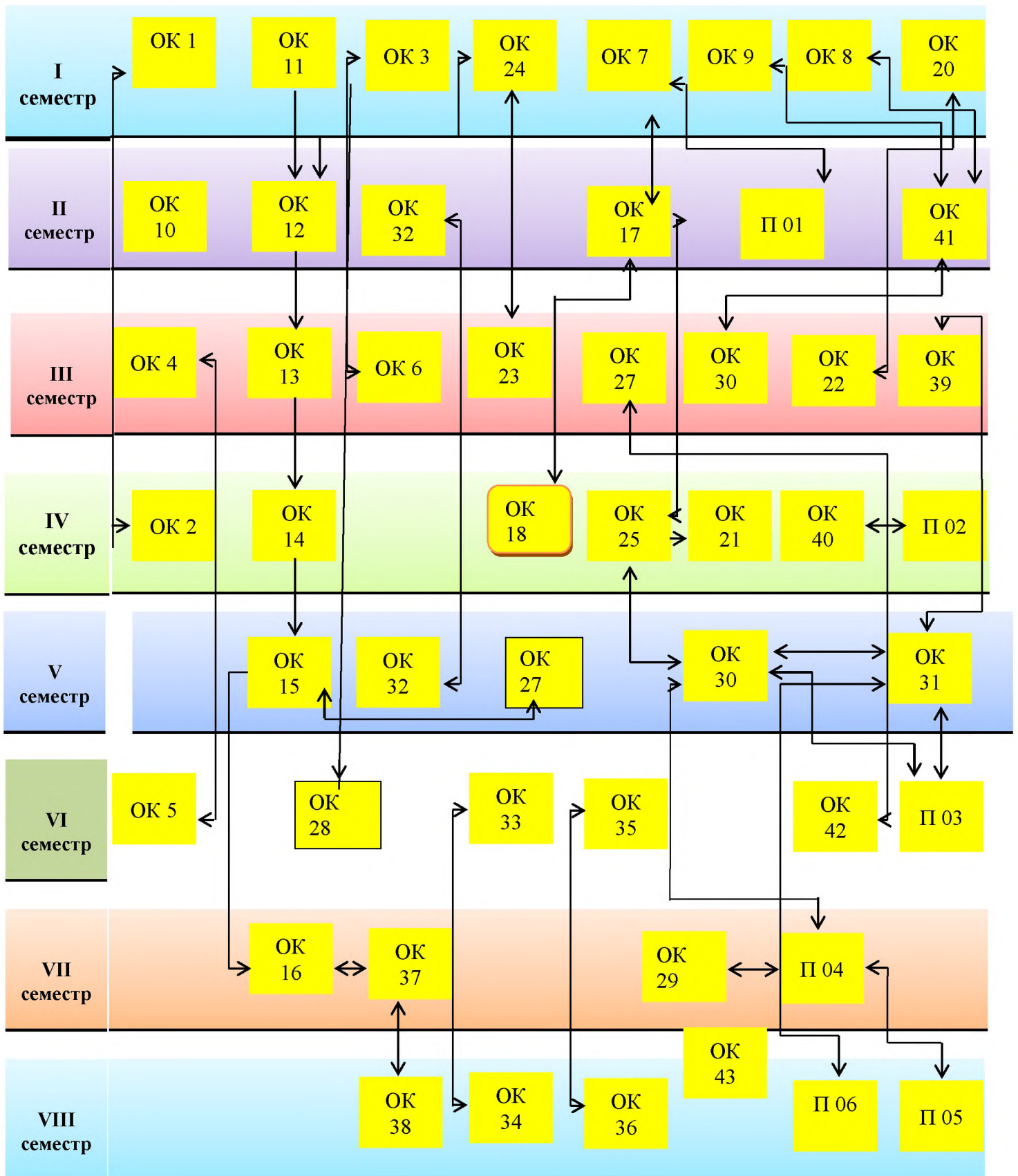
Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичні проблеми історії або археології, що характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.

Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його підрозділу, або в репозитарії закладу вищої освіти.

Складання здобувачем атестаційного іспиту з історії та археології передбачає оцінювання досягнення результатів навчання, визначених стандартом та освітньою програмою.

VI. Структурно-логічна схема ОП

**VII. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми
«Історія та археологія (Краєзнавчо-туристична робота)», галузь знань 03 Гуманітарні науки, спеціальність 032**

Історія та археологія

	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 23	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	ОК 31	ОК 32	ОК 33	ОК 34	ОК 35	ОК 36	ОК 37
ЗК1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК5								+					+	+	+	+	+	+
ЗК6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК7	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК8	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК10						+	+	+		+	+	+						
ФК1													+	+	+	+	+	+
ФК2			+	+														+
ФК3																		
ФК4								+	+	+	+							
ФК6	+	+	+	+									+	+	+	+	+	+
ФК7	+	+	+	+									+	+	+	+	+	+
ФК8			+	+			+		+	+	+	+						
ФК9	+	+	+	+									+	+	+	+	+	+
ФК10													+	+	+	+	+	+
ФК11	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК12								+	+	+	+	+						
ФК13									+		+	+						
ФК14									+		+	+						
ФК15					+	+		+	+	+	+	+						
ФК16			+	+				+										
ФК17					+	+		+	+	+	+	+						

VIII. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-професійної програми та археологія (Красназнавчо-туристична робота)», галузь знань 03 Гуманітарні науки, спеціальність 032 Історія та археологія

	ОК 38	ОК 39	ОК 41	ОК 42	ОК 43	П 01	П02	П03	П04	П05
ПРН 1	+	+	+	+	+					
ПРН 2	+	+	+	+	+					
ПРН 3						+	+	+	+	+
ПРН 4										
ПРН 5						+	+	+	+	+
ПРН 6										
ПРН 7										
ПРН 8										
ПРН 9										
ПРН 10					+					
ПРН 11										
ПРН 12					+					
ПРН 13					+			+		+
ПРН 14										
ПРН 15			+	+	+	+		+		+
ПРН 16										
ПРН 17					+					

Керівник проектної групи,
гарант освітньої програми,
кандидат історичних наук,
доцент кафедри історії України

Олена ДУДНИК